

! (woordvoerder van Alexandra) zou graag de tekst zien na eindredactie/vormgeving.

[rubriek]

Persoonlijk

[kop]

Alexandra van Huffelen

‘Onze klus bleek nog complexer dan we bij aantreden dachten’

[cv]

Naam: Alexandra van Huffelen (Leiden, 1968)

Studeerde: Bestuurskunde aan de Universiteit Leiden

Werkte bij: VROM, Energie 2050, Essent en was wethouder duurzaamheid en binnenstad Rotterdam. Daarna ging ze aan de slag als directeur bij GVB Amsterdam. Sinds 2019 is ze Eerste Kamerlid.

Sinds: 29 januari 2020 staatssecretaris van Financiën – Douane en Toeslagen

Privé:

[streamers]

‘Het is bizar dat ik pas de eerste vrouwelijke bewindspersoon ben in het meer dan tweehonderdjarig bestaan van het ministerie’

‘Je merkt dat de druk van buiten toeneemt, terwijl er geen instant oplossing bestaat voor het probleem’

[Blauwe bol]

‘We moeten ons bewust zijn hoe groot en sterk onze positie is ten opzichte van burgers en bedrijven’

[intro]

In de ruim 200 jaar dat ons ministerie bestaat, is zij de eerste vrouwelijke bewindspersoon. Dus werd het tijd voor een goed gesprek. Alexandra van Huffelen over de toeslagenaffaire, jezelf opnieuw uitvinden en haar interesse in muziekdocumentaires.

(credit)

Tekst: Fotografie

[broodtekst]

Studie

‘Op de middelbare school dacht ik nog economie te gaan doen of bedrijfskunde. Echt een scherp idee had ik nog niet. Uiteindelijk werd het bestuurskunde, omdat een buurjongen dat ook deed. Niet perse een weloverwogen keuze. Ik wist wel dat het geen rechten zou gaan worden, want dat deden er al zoveel. En ik voelde er niets voor om advocaat of rechter te worden. Tijdens mijn studie heb ik in Denemarken een Erasmus-uitwisselingsprogramma gedaan op het gebied van politicologie. In die periode had ik een interessant vak: marxistische economie. Over de betekenis van ‘hebben’ of juist ‘niet hebben’. En dan heb ik het niet over alleen geld of goederen, maar ook het hebben of niet-hebben van kansen. Ik zie vandaag de dag een directe link met de getroffen ouders in de kinderopvangtoeslag. Velen van hen zijn naast ernstig gedupeerd door de problemen met de kinderopvang toeslag ook nog op andere gebieden in de problemen gekomen. Dat raakt mij diep.’

Groen

‘Ik hecht veel belang aan duurzaamheid. Biodiversiteit behouden, klimaatverandering tegengaan en een gezonde wereld overdragen aan volgende generaties. Dat vraagt om actieve inzet. Ik ben er steeds in mijn carrière mee bezig. Of het nou was in de energiesector, als wethouder in Rotterdam, of bij het gemeentevervoerbedrijf in Amsterdam. En vooral: het er niet alleen over hebben, maar ook dóen. Dat geldt voor iedereen. Het maakt al een groot verschil om vaker de auto te laten staan en de trein te nemen. Of niet dat vliegticket naar een ver oord te kopen. Als staatssecretaris heb ik een elektrische dienstauto gevraagd en gekregen. Privé heb ik geen auto. Boodschappen doe ik met de fiets of lopend.’

Tandem

‘In plaats van een auto hebben we een tandem, waarmee mijn man en ik met vakantie gaan. Hij stuurt en ik navigeer. Dus ik bepaal de koers, maar we kiezen samen de bestemming. Net als hier eigenlijk. Haha!’

Gelijke kansen

‘Het klinkt heel eenvoudig: ‘gelijke kansen voor mannen en vrouwen.’ Toch vraagt deze kwestie nog steeds om extra aandacht. Natuurlijk, vrouwen moeten zelf hard genoeg op de trommel slaan. Maar het is natuurlijk bizar dat ik pas de eerste vrouwelijke bewindspersoon ben in het meer dan tweehonderdjarig bestaan van het ministerie van Financiën. Gelijke kansen ontstaan niet vanzelf. Het is van groot belang dat wij meer vrouwen aannemen en laten doorgroeien. En dat we een werkomgeving creëren waarin dat ook wordt gewaardeerd. Actief diversiteitsbeleid is overigens niet alleen nodig voor vrouwen. De overheid moet qua personeelsbestand een afspiegeling van de samenleving zijn.’

Spotprent

‘Tekenaar maakte voor dagblad Trouw bij het aantreden van Hans Vijlbrief en mij een spotprent. We staan in die tekening voor de ingang van een grot, of beter gezegd een knekelhuis: de Belastingdienst. Hans zegt galant: ‘Dames gaan voor.’ Tja, deze prent stelt de vraag waarom je onder de gegeven omstandigheden een baan als deze zou willen. Mijn moeder vond die spotprent geweldig en ze heeft ‘m meteen geprint en bij haar thuis in het zicht gelegd. Het is duidelijk dat Hans en ik een lastige klus zijn aangegaan. Deze is nog complexer dan we bij aantreden dachten. Zo bleken bij Toeslagen veel méér ouders te zijn benadeeld, en zijn sommige mensen ten onrechte opgenomen in het FSV-systeem [Fraude Signaleringsvoorziening van de Belastingdienst, red.]. Dat vroeg om nader onderzoek. Je merkt dat de druk van buiten toeneemt, terwijl er geen instant oplossing bestaat voor dit probleem. Ik ben ervan overtuigd dat we de goede aanpak hebben gekozen om de gedupeerde ouders te helpen. En ik ben trots op het team van de Herstelorganisatie, gedreven mensen die de ouders willen helpen en heel hard werken om dat voor iedereen zo goed mogelijk te doen.’

Kinderopvangtoeslag

‘Wat hier is gebeurd, is erg complex. Natuurlijk vooral voor de gedupeerde ouders, daarnaast ook binnen onze organisatie. De overheid heeft iets goed te maken. We moeten allereerst begrijpen wat er bij deze ouders fout is gegaan. Dan kunnen wij ook beter handelen. Vanaf mijn eerste dag als staatssecretaris ben ik daarom met ouders in gesprek gegaan. Voor die gesprekken hebben zich zo’n vierhonderd ouders aangemeld. Geld is één ding, maar daarnaast zijn er ook sociale en maatschappelijke problemen ontstaan. Mensen konden niet terecht bij de schuldhulpverlening, omdat ze het stempel ‘fraudeur’ hadden gekregen. Mensen werden met de nek aangekeken, omdat de overheid had bepaald dat ze fraudeurs waren. ‘Als de Belastingdienst het zegt, zal het wel zo zijn.’ Mensen konden geen kant op. De overheid moet haar fouten erkennen en ervan leren. En na compensatie de vraag stellen aan deze mensen wat ze nodig hebben om hun leven op de rails te krijgen. En daarop leveren.’

Integriteit

‘Deze kernwaarde van Financiën is voor mij het meest relevant. We hebben het op dit punt bij Toeslagen laten liggen. We moeten ons bewust zijn hoe groot en sterk onze positie is ten opzichte van burgers en bedrijven. Je kunt wel boodschappen gaan doen bij de Albert Heijn in plaats van de Lidl, maar je kunt niet weg bij de Belastingdienst. De Belastingdienst is een monopolist en neemt beslissingen die veel impact kunnen hebben op iemands leven. Dan moet je ook integer omgaan met deze positie. Noblesse oblige. Behandel anderen zoals je zelf behandelt zou willen worden. Dat werkt net zo goed op die manier binnen de eigen organisatie. Integer en menselijk, daar begint het mee. Zodat iedere medewerker van de Belastingdienst de ruimte krijgt om op basis van haar of zijn vakmanschap het werk te doen.’

Werkplezier

‘Ik vind het superleuk om hier te werken. De medewerkers zijn heel betrokken en zeer professioneel. De behoefte binnen de organisatie is groot om zaken goed op te lossen. Ook vind ik het eervol om deze baan te vervullen. Toen ik voor het eerst in de Trêveszaal op het Binnenhof zat, dacht ik: wauw, hier zit ik dan, kijk mij nou eens. Ik heb het geluk gehad dat ik steeds weer de kans kreeg om een nieuwe uitdaging aan te gaan.’

Huisvrouw

‘Als kind wilde ik huisvrouw worden. Dat leek me leuk. Maar dat is dus niet echt gelukt.’

Genieten

‘Of ik een uitgesproken kledingsmaak heb? Dat vind ik wel meevallen, maar ik besteed er zeker aandacht aan. Ik heb het geluk twee vrienden te hebben die ontwerper zijn en die maken af en toe iets voor mij. Trouwens, niet alleen mode, maar ook kunst en cultuur in brede zin zijn voor mij van groot belang. Ik ga graag naar de film, naar exposities van hedendaagse kunstenaars of naar concerten.’

Kunst

‘Kunst is essentieel. Ik prijs me gelukkig met vrienden die musicus, schrijver of beeldend kunstenaar zijn. Het is verrijkend om met hen van gedachten te wisselen over hun blik op de wereld. Mijn kamer op het ministerie heb ik ingericht met kunstwerken die me erg aanspreken. Mijn man en ik hebben een dierbare en intieme vriendengroep met wie we graag samen eten en bijpraten. Deze zaken maken het leven de moeite waard.’

Guilty pleasure

‘Laat mij maar wegdromen bij *Guess Who’s Coming to Dinner*, een Amerikaanse film uit 1967 met onder anderen Katherine Hepburn en Sidney Poitier. Deze romantische film snijdt een beladen maatschappelijk onderwerp aan. Een dochter vertelt haar ouders dat ze een nieuwe liefde heeft. Hij is arts en heeft alles om ideale schoonzoon te zijn. En hij is zwart. Zeker voor die tijd een gevoelig onderwerp, helemaal in de Verenigde Staten. Helaas is het dat nog steeds.

Ook vind ik het heerlijk om naar muziekdocumentaires te kijken die reconstrueren hoe een bepaald beroemd album tot stand is gekomen. Van *Beach Boys* tot *The Beatles* en van *Pink Floyd* tot *The Doors*. De meest onwaarschijnlijke verhalen en de meest exotische geestverruimende middelen gaan er vaak achter schuil. Maar vooral enorm veel talent, vakmanschap van een heel team en doorzettingsvermogen. Vaak dwars tegen de stroom in.’